

Мере за унапређење унутрашњег тржишта електричне енергије у оквиру зимског пакета Европске Комисије

Милица Бркић Вуковљак

Биљана Тривић

Петар Максимовић

Агенција за енергетику Републике Србије

---

33. саветовање *sigré* Србија – Златибор, 05-08.06.2017.

Главни циљеви Зимског пакета

- да се успостави заједнички модел тржишта електричне енергије Европске Уније и осигура адекватност електроенергетских система Уније
- да промовише бољу тржишну интеграцију енергије добијене из обновљивих извора и процену одрживости биоенергије
- да унапреди енергетску ефикасност, „чистоћу“ енергије, енергетске перформансе, укључујући и енергију потребну за зграде, у индустрији (еко-дизајн), за потребе иновација и у транспорту, који заједно, уз подршку обновљивих извора, помажу остварење климатских циљева Европске Уније;
- да спроводе правила о управљању енергетиком Европске Уније

Предлог Директиве о заједничким правилима за унутрашње тржиште о електричној енергији

- Опште организовање тржишта:
  - додатни подстицај за тржишно засноване цене за снабдевање са могућношћу јавне интервенције за угрожене потрошаче, по строгим условима уз обавештење Комисије.
- Потрошачи ће, између осталог, имати право да:
  - закључе ценовно динамичке уговоре који одражавају цене брзе односно спот тржишта и ограничавају накнаду за прекид уговора,
  - склапају споразуме са понуђачима услуга потрошње и агрегаторима потрошње (без пристанка снабдевача),
  - приступају и користе без накнаде алате за поређење цена, као и функције паметних бројила,
  - да се ослоне на детаљна упутства система за наплату и обрачун.

Главни циљеви Зимског пакета

- **Регионални управљачки центри**

ОПС ће бити задужен за:

- набавку системских услуга од учесника на тржишту, у циљу обезбеђења сигурног управљања системом, на транспарентан, недискриминаторан и тржишно заснован начин,
- да осигурају учешће свих учесника на тржишту на ефикасан начин и
- израда десетогодишњег плана развоја система, коју подноси националној регулаторној агенцији за енергетику на сваке 2 године

ОДС ће обављати послове који се односе на:

- употребу флексибилности (укључујући и набавку стандардизованих услуга из ресурса као што су дистрибуирана производња, одзив потрошње на захтеве система, складиштење,
- размена информација и координација са оператором преносног система и
- израда плана развоја система на 5 до 10 година, коју подноси националној регулаторној агенцији за енергетику на сваке 2 године

- **Национална регулаторна тела**

Питања за дискусију и одговори

---

1. Претходни трећи енергетски пакет ЕУ још увек није у потпуности спроведен. Који проблеми у спровођењу решења датих у трећем пакету су иницирали његово унапређење у форми Зимског пакета?

→ Трећи пакет није узео у обзир важност потрошње, односно није предвидео потребу за управљивом потрошњом и на тај начин није подстакао развијање флексибилног управљања потрошњом или складиштењем енергије. Са становишта Комисије неадекватни тржишни сигнали и регулаторна ограничења дестимулишу активно учешће купаца и потрошача на тржишту.

---

2. Зимски пакет отвара питање проналажења оптималног односа између централизације и децентрализације енергетских функција фаворизујући централизацију у многим битним аспектима. Да ли могуће ефикасно управљати из једног центра сложеним системима као што су повезани електроенергетски системи интегрисани у заједничко унутрашње тржиште?

→ Оптимални однос је кључма реч. Заправо тенденција јесте централизација свих функција једног дана када будемо имали заједничко унутрашње тржиште. Постоји више степеника који нас воде ка централизацији. Зимски пакет је само један од њих који уводи регионализацију на свим нивоима. Када то буде профункционисало следећи корак ће бити централизација.

---

3. У којој мери доношење одлука на регионалном и европском нивоу од стране централизованих институција као што су ACER и регионални управљачки центри може да отежа и искомпликује могућност учешћа институција и учесника на тржишту из земаља које нису чланице ЕУ на заједничком унутрашњем тржишту ЕУ?

→ У многоме, јер нису јасно разграничене надлежности и одговорности, чак ни када би се адаптиране директиве и регулативе примењивале у земљама које нису чланице. Зависи од земље. Конкретно у земљама чланицама Енергетске Заједнице примена маркет кодова у њима је иницирала прве промене правних оквира да би се омогућила примена и у уговорним странама. Последица тога је најава измене Уговора о Енергетској Заједници. У складу са том изменом и изменама које предвиђа Зимски пакет иницирана је и измена АЦЕР директиве.

---

4. Који су предуслови за увођење агрегатора потрошње у Србији?

- **паметна бројила**
- **увођење транспарентних правила која би на јасан и недвосмислен начин доделила нове улоге и одговорности учесницима на тржишту**
- **уводе правила и процедура начину размене података**
- **механизам за решавање насталих спорова**
- **22 мај 2017 АЦЕР Олакшавање флексибилности независни агрегатори не могу бити снабдевачи или било који други учесници на тржишту**